

захист конституційних прав та свобод людей, фундаментальним з яких є право на вільне і демократичне волевиявлення під час виборів з обрання органів державної влади. Транспортування бюлетенів це одна із важливих процедур під час проведення виборів і роль поліції під час здійснення цієї процедури складно переоцінити, адже саме поліцейські повинні реагувати на всі порушення виборчого законодавства.

1. Конституція України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР // Відомості Верховної Ради України, № 30, ст. 141;

2. Про національну поліцію: Закон України від 2 липня 2015р. // Відомості Верховної Ради України.- 2015.- № 40-41, ст. 379;

3. Про вибори народних депутатів України : Закон України від 17 листопада 2011р. (в редакції від 18 жовтня 2019 р.). // Відомості Верховної Ради України. – 2011р. - № 10-11, ст. 73;

4. Про вибори Президента України: Закон України від 5 березня 1999 р.(в редакції від 22 лютого 2019р.). // Відомості Верховної Ради України. – 1999р. - № 14, ст.81;

5. Про Порядок передачі виборчим комісіям виборчих бюлетенів з виборів народних депутатів України: Постанова від 17 червня 2019р. // Центральна виборча комісія. 2019. - № 1040;

6. Про Порядок передачі виборчим комісіям виборчих бюлетенів з виборів Президента України: Постанова від 20 лютого 2019р. // Центральна виборча комісія. 2019. - № 352.

Рец В.В.,

курсант факультету підготовки фахівців
для органів досудового розслідування
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

Науковий керівник:

Христова Ю.В.,

доцент кафедри теорії
та історії держави і права
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх,
кандидат юридичних наук, доцент

ВДОСКОНАЛЕННЯ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОЦЕСУАЛЬНОГО ЗАКОНОДАВСТВА ЩОДО РОЗСЛІДУВАННЯ ЗЛОЧИНІВ ПРОТИ ВИБОРЧИХ ПРАВ

Останнім часом українське кримінальне процесуальне законодавство активно оптимізується, намагаючись відповідати сучасним міжнародним вимогам стосовно розвитку нових процесуальних інститутів, а також удоскона-

лення вже існуючих. В цих умовах дедалі більшої уваги потребують питання організації та проведення виборів як фундаментального критерію рівня демократії та основна форма волевиявлення народу.

Злочини проти виборчих прав і свобод людини та громадянина передбачені у V розділі Кримінального кодексу України (статті 157–160) [1]. За результатами аналізу їх об'єктивних ознак можна констатувати, що вони пов'язані із порушенням основоположних прав і свобод громадянина в аспекті реалізації його політичного права і вільного волевиявлення як базового елемента забезпечення конституційного принципу, що влада в Україні належить народу і він є носієм суверенітету відповідно до ст. 5 Конституції України [2].

Особливості розслідування цих злочинів обумовлюють потребу удосконалення Кримінального процесуального законодавства. Перш за все, новація законодавства у даному аспекті пов'язана із наданням можливості проведення негласних слідчих (розшукових) дій, що підвищує імовірність розкриття злочинів, пов'язаних із порушенням виборчих прав і сприятиме створенню належної, допустимої та достатньої доказової піраміди з метою досягнення базового принципу кримінального процесу – невідворотності кримінальної відповідальності. Зокрема, вдосконалення процесуального законодавства передбачає внесення таких змін, які передбачають проведення негласних слідчих (розшукових) дій у справах про порушення правил фінансування виборчих кампаній та підкуп виборців.

Крім того, в обов'язковому порядку будь-які новаторські законодавчі пропозиції повинні закріплюватися у відповідних нормах. Зокрема, пропонується у ч. 2 ст. 246 КПК України передбачити підстави проведення негласних слідчих (розшукових) дій у кримінальних провадженнях щодо злочинів проти виборчих прав громадян, визначених статтями 159-1, 160 КК України.

У зв'язку з відсутністю в таких кримінальних провадженнях потерпілого як його учасника актуальною є потреба розширити права заявника, передбачені у ст. 60 КПК України, можливістю подавати докази на підтвердження своєї заяви, а також оскаржувати рішення, дії чи бездіяльність слідчого, прокурора, слідчого судді, суду.

Безперечно, у правовій системі для її ефективного функціонування існують певні закономірності, тому оновлення і модернізація кримінального законодавства неминуче призводить до зміни кримінального процесуального законодавства. Саме тому сучасними законодавчими проектами передбачено оновлення норм кримінального права, які стосуються порушення виборчих прав. Переважно зміни стосуються тлумачення понять для однозначного юридичного розуміння і розширення дій, які визначаються як протиправні посягання.

Правоохоронні органи з огляду на підвищення рівня активності злочинів проти виборчих прав вживають заходів для підвищення дієвості системи охорони прав і свобод, а саме: затвердження Стратегії та щорічного плану

заходів щодо профілактики злочинів проти виборчих прав громадян, яка має бути затверджена спільним рішенням Генеральної прокуратури та МВС України; затвердження та реалізація щорічних планів заходів щодо підвищення професійної компетентності працівників Національної поліції, органів прокуратури, Головного слідчого Управління Національної поліції України з питань розслідування злочинів проти виборчих прав громадян; посилення кадрового потенціалу для розслідування злочинів виборчих прав громадян шляхом обов'язкового закріплення слідчих Національної поліції та органів прокуратури за відповідною категорією справ [3].

Основними складнощами, які виникають під час розслідування даних злочинів, є збирання доказової бази, яка є джерелом фактичних даних для забезпечення повного і всебічного досудового розслідування, тому чинне процесуальне законодавство потребує оновлення в [4].

Отже, чинне кримінальне процесуальне законодавство потребує удосконалення в аспекті розширення комплексу слідчих (розшукових) дій, які можуть бути проведені для ефективного розслідування злочинів проти виборчих прав.

1. Кримінальний кодекс України: Закон України від 05.04.2001 № 2341-III. / Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/2341-14>.

2. Конституція України: Закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР / Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>

3. Виборчі злочини на чергових місцевих виборах: особливості досудового розслідування. URL: <https://www.oporaua.org/report/vybory/mistsevi-vybory/mistsevi-vybory-2015/43792-vyborchi-zlochyny-na-cherhovyykh-mistsevykh-vyborakh-2015-osoblyvosti-dosudovoho-rozsliduvannia>.

4. Матюшкова Т.П. Деякі проблемні аспекти розслідування злочинів проти виборчих прав громадян. URL: <https://orcid.org/0000-0001-7973-4581>.